

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Varallisuussuhteet avioliitossa ja rekisteröidyssä parisuhteessa>Aviovarallisuussuhteet Aviovarallisuussuhteet

Latvia

1 Onko tässä jäsenvaltiossa lakiin perustuva aviovarallisuusjärjestelmä? Mitä siinä säädetään?

Latviassa aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan Latvian yksityisoikeuden (*Civillikums*) ensimmäisen osan ("perheoikeus") 4 alaluvun ("aviovarallisuusjärjestelmä") I jaksoa ("lakiin perustuvat aviovarallisuusjärjestelmät") eli lain 89–110 §:ää.

Kunkin puolison omaisuus, joka hänellä on ollut ennen avioliittoa, ja omaisuus, jonka hän hankkii avioliiton aikana, säilyy hänen omana erillisenä omaisuutenaan. Kaikki avioliiton aikana hankittu omaisuus, jonka puoliset ovat hankkineet yhdessä tai jonka toinen puolisoista on hankkinut yksin kummankin puolison varoilla tai toisen puolison toiminnan avulla, on molempien puolisoitten yhteistä omaisuutta. Epäselvissä tapauksissa oletetaan, että kyseinen omaisuus kuuluu tasavertaisesti molemmille puolisoille.

Avioliiton aikana kummallakin puolisoilla on oikeus hallita ja käyttää kaikkea omaa omaisuuttaan – sekä ennen avioliittoa omistamaansa omaisuutta että avioliiton aikana hankkimaansa omaisuutta. Puolisot hallitsevat ja luovuttavat yhteistä avio-omaisuutta yhdessä, mutta kummankin puolison suostumuksella omaisuutta voi hallita myös toinen puolisoista yksin. Toinen puolisoista ei saa luovuttaa omaisuutta ilman toisen puolison suostumusta.

Kunkin puolison erillistä omaisuutta ovat erityisesti

omaisuus, jonka puoliso on omistanut ennen avioliittoa, tai omaisuus, jonka puoliset ovat määritelleet sopimuksessa erilliseksi omaisuudeksi

tavarat, jotka soveltuvat vain yhden puolison henkilökohtaiseen käyttöön tai joita tarvitaan itsenäiseen työskentelyyn

omaisuus, jonka toinen puolisoista on saanut avioliiton aikana maksutta

puolison erillisestä omaisuudesta saatavat tulot, joita ei siirretä perheen ja yhteisen kotitalouden tarpeiden täyttämiseen

omaisuus, joka korvaa edellä kohdissa 1–4 tarkoitettua omaisuutta.

Puoliso, joka väittää tietyn omaisuuden olevan erillistä omaisuutta, on todistettava, että kyseinen omaisuus on erillistä omaisuutta. Tieto siitä, että kiinteä omaisuus on yhden puolison erillistä omaisuutta, merkitään kiinteistörekisteriin.

2 Miten puoliset voivat järjestää aviovarallisuussuhteensa? Mitä muodollisia vaatimuksia tähän sovelletaan?

Puolisot voivat määrittää tai purkaa varallisuus oikeuksiaan tai muuttaa niitä avioehtosopimuksella ennen avioliittoa tai sen aikana.

Avioehtosopimuksen osapuolet voivat lakiin perustuvien aviovarallisuusjärjestelmien (yksityisoikeuden 89 § ja sitä seuraavat pykälät) sijasta soveltaa avioliiton aikana omaisuuden erillisyyden periaatetta (yksityisoikeuden 117 § ja sitä seuraavat pykälät) tai perustaa omaisuuden yhteisyyden periaatteeseen perustuvan aviovarallisuusjärjestelmän (124 § ja sitä seuraavat pykälät).

Jos avioehtosopimuksella perustetaan omaisuuden yhteisyyden periaatteeseen perustuva aviovarallisuusjärjestelmä, omaisuus, joka on kuulunut kullekin puolisoille ennen avioliittoa, ja kunkin puolison avioliiton aikana hankkima omaisuus yhdistetään yhteiseksi jakamattomaksi kokonaisuudeksi, joka ei avioliiton aikana kuulu kummallekaan puolisoille erillisinä osina. Avioehtosopimuksessa, jolla perustetaan omaisuuden yhteisyyden periaatteeseen perustuva aviovarallisuusjärjestelmä, puoliset sopivat, kumpi heistä hallitsee järjestelmää (aviomies, vaimo tai molemmat yhdessä). Jos toinen puolisoista hallitsee järjestelmää, kyseinen puoliso voi 128 §:ssä säädetyn rajoituksin käyttää omaisuutta ilman selityksiä ja luovuttaa sen omissa nimissään ja hänen velvollisuutenaan on kattaa perheen kustannukset ja yhteisen kotitalouden kustannukset.

Jos avioehtosopimukseen on kirjattu, että avioliiton aikana sovelletaan erillisen omaisuuden periaatetta, kumpikin puoliso pitää ennen avioliittoa omistamansa erillisen omaisuuden ja voi hankkia, käyttää ja luovuttaa sitä itsenäisesti, riippumatta toisesta puolisoista.

3 Onko aviovarallisuussuhteiden järjestämistä rajoitettu?

Puoliso voi siirtää hallintaoikeuden, joka koskee hänen omaisuuttaan tai osuuttaan yhteisestä omaisuudesta, toiselle puolisoille, joka on tällöin velvollinen säilyttämään kyseisen omaisuuden ja suojelemaan sitä kaikin käytettävissä olevin keinoin. Jos puolisoitten yhteinen kiinteä omaisuus merkitään kiinteistörekisteriin yhden puolison nimellä, toisen puolison oletetaan siirtäneen hallintaoikeuden, joka koskee hänen osuuttaan kyseisestä omaisuudesta, sille puolisoille, jonka nimellä omaisuus merkitään kiinteistörekisteriin.

Toiselle puolisoille kuuluvia rakennuksia hallinnoivan puolison on tehtävä tarvittavat korjaukset ja lisäksi tehtävä parannuksia siinä määrin kuin toisen puolison varoista saatavat tulot sen mahdollistavat.

Yksi puolisoista voi vuokrata toisen puolison kiinteän omaisuuden enintään kolmeksi vuodeksi ilman, että sopimus kirjataan kiinteistörekisteriin. Jotta puoliso voisi luovuttaa hallinnassaan olevaa toisen puolison omaisuutta siten, että toiminta ylittää tavanomaisen hallinnan rajat, hänen on hankittava suostumus toiselta puolisoilta.

Molemmilla puolisoilla on velvollisuus kattaa perheen kulut ja yhteisen kotitalouden kustannukset puolisoitten yhteisellä omaisuudella. Jos puolisoitten yhteinen omaisuus ei riitä elättämään perhettä, kukin puoliso voi vaatia toista osapuolta osallistumaan perheen kustannuksiin ja yhteisen kotitalouden kustannuksiin tavalla, joka on oikeassa suhteessa tämän omaan erilliseen taloudelliseen tilanteeseen. Jos puoliset asuvat erillään, toinen puolisoista voi tarvittaessa vaatia toiselta puolisoilta varoja, jotka ovat oikeassa suhteessa tämän taloudelliseen tilanteeseen, vaatimuksen esittäjän aiemman elintason ylläpitämiseksi.

Myötäjäiset, jotka vaimo on saanut avioliiton yhteydessä vanhemmiltaan, sukulaisiltaan tai muilta henkilöiltä, ovat vaimon omaisuutta, vaikka ne olisi annettu aviomiehelle.

Puolisoitten henkilökohtaista omaisuutta ovat seuraavat:

omaisuus, joka heillä oli ennen avioliiton solmimista

omaisuus, jonka he ovat saaneet lahjoituksena tai perintönä avioliiton solmimisen jälkeen

kunkin puolison yksinomaan henkilökohtaisessa käytössä oleva omaisuus

ammattiharjoittamiseen liittyvä omaisuus

omaisuus, joka on saatu vahingonkorvauksena tai eläkkeenä osittaisen tai täydellisen työkyvyttömyyden vuoksi

omaisuus, joka on hankittu henkilökohtaisen omaisuuden luovutushinnalla tai siihen vaihtamalla, edellyttäen että tämä on nimenomaisesti todettu hankinnan yhteydessä.

Yhteisomistusjärjestelmä kattaa myös seuraavan omaisuuden:

kunkin puolison ansaitsema tuotto, joka on saatu ja jota ei ole käytetty yhteisomistuksen purkautuessa

kunkin puolison erillisestä toiminnasta saamat tulot siltä osin kuin niitä ei ole käytetty yhteisomistuksen purkautuessa avioliiton solmimisen jälkeen perustetut yritykset, joita puoliset ovat hallinnoineet yhdessä.

Yhteisen omaisuuden hallinta ja edustettuna oleminen siihen liittyvissä oikeudenkäynneissä kuuluu molemmille puolisoille erikseen, kun taas erityishallintaan liittyvistä toiminnoista he vastaavat yhdessä.

4 Mitkä ovat avioeron, asumuseron tai avioliiton päättämiseksi julistamisen oikeusvaikutukset aviovarallisuussuhteisiin?

Aviopuolisoiden väliset oikeudelliset varallisuussuhteet päättyvät

puolisoiden välisen sopimuksen perusteella

toisen puolison kuollessa

avioeron yhteydessä tai olemassa olevan avioliiton yhteydessä puolison pyynnöstä, jos toisen puolison velat ylittävät hänen erillisen omaisuutensa arvon tai jos hänen toimintansa seurauksena omaisuuteen kohdistuu merkittävä vähenemis- tai häviämisaara.

Jaettaessa puolisoitten yhteistä omaisuutta otetaan huomioon puolisoitten kaikki omaisuus, jota ei ole tunnustettu jommankumman puolison erilliseksi omaisuudeksi, eli irtain ja kiinteä omaisuus kaikkine niihin liittyvine tarpeistoineen sekä puolisoitten saatavat ja velvoitteet.

Puolisoiden yhteinen omaisuus jaetaan kiinteistön jakamisenettelyjen perustana olevien yleisten säännösten perusteella (731 § ja sitä seuraavat artiklat).

5 Miten toisen puolison kuolema vaikuttaa aviovarallisuussuhteisiin?

Jos puolisoitten oikeudellinen varallisuussuhde päättyy toisen puolison kuolemaan, kuolleen puolison osuus siirtyy hänen perillisilleen, kun lesken osuus on erotettu.

Leski perii vainajan riippumatta puolisoitten varallisuussuhteen muodosta avioliiton aikana.

Puoliso saa lapsen osuuden, jos perimisaikeensa ilmaiseita lapsia on vähemmän kuin neljä, mutta neljänneksen, jos perimisaikeensa ilmaiseita lapsia on neljä tai useampia.

6 Millä viranomaisella on toimivalta ratkaista aviovarallisuussuhteita koskeva asia?

Toimivalta kuuluu oikeusviranomaisille yleisten oikeussääntöjen mukaisesti.

7 Miten aviovarallisuusjärjestelmä vaikuttaa puolison ja kolmansien osapuolten välisiin oikeussuhteisiin?

Puolisot ovat velvollisia vastaamaan velvoitteista, joihin he ovat sitoutuneet yhdessä perheen tarpeiden tai yhteisen kotitalouden tarpeiden täyttämiseksi, heidän yhteisellä omaisuudellaan ja kunkin erillisellä omaisuudella, jos yhteinen omaisuus ei riitä.

Puolison on vastattava velvoitteista, joihin hän on sitoutunut henkilökohtaisesti perheen tarpeiden tai yhteisen kotitalouden tarpeiden täyttämiseksi, omalla omaisuudellaan, jos puolisoitten yhteinen omaisuus ei riitä. Toisen puolison on vastattava näistä velvoitteista omalla omaisuudellaan vain, jos maksua, josta velvoite on aiheutunut, on käytetty perheen tai yhteisen kotitalouden tarpeisiin.

Puolison on vastattava lainvastaisista teoistaan johtuvista velvoitteista ensisijaisesti erillisellä omaisuudellaan, mutta jos se ei riitä, hänen osuudellaan puolisoitten yhteisestä omaisuudesta.

Puolison on vastattava velvoitteista, joihin hän on sitoutunut itse tai ilman toisen puolison suostumusta, ensisijaisesti erillisellä omaisuudellaan, mutta jos se ei riitä, hänen osuudellaan puolisoitten yhteisestä omaisuudesta.

Puolison omaisuutta ei käytetä toisen puolison velvoitteiden täyttämiseen. Jos puolison velkojen osalta käynnistetään perintämenettely toisen puolison erillistä omaisuutta vastaan, toinen puoliso voi pyytää tällaisen omaisuuden vapauttamista perintämenettelystä. Jos puolison velkojen osalta käynnistetään perintämenettely puolisoitten yhteistä omaisuutta vastaan, toinen puoliso voi pyytää omaisuuden jakamista ja oman osuutensa vapauttamista perintämenettelystä.

Aviovarallisuuden jakaminen ei poista puolisoitten velkoilta näiden oikeuksia. Kolmansien osapuolten saamat oikeudet pysyvät voimassa.

8 Lyhyt kuvaus aviovarallisuuden jakautumisesta, mukaan lukien ositus, jako ja myynti, tässä jäsenvaltiossa

Jos puolisoitten voimassa olevassa avioliitossa yhteinen omaisuus on jaettu, heidän varallisuussuhteisiinsa sovelletaan erillisen omaisuuden periaatetta koskevia säännöksiä (117 § ja sitä seuraavat pykälät).

Jos avioehtosopimukseen on kirjattu, että avioliiton aikana sovelletaan erillisen omaisuuden periaatetta, kumpikin puoliso pitää ennen avioliittoa omistamansa erillisen omaisuuden ja voi myös hankkia, käyttää ja luovuttaa sitä itsenäisesti, riippumatta toisesta puolisoista.

9 Millä tavoin kiinteä omaisuus rekisteröidään ja mitä asiakirjoja tai tietoja siihen vaaditaan?

Jotta avioehtosopimukset vaikuttaisivat sitovasti kolmansien osapuoliin, ne on rekisteröitävä aviovarallisuusjärjestelmärekisteriin ja kiinteän omaisuuden osalta myös kiinteistörekisteriin.

Puolison, joka väittää tietyn omaisuuden olevan erillistä omaisuutta, on todistettava, että kyseinen omaisuus on erillistä omaisuutta. Tieto siitä, että kiinteä omaisuus on yhden puolison erillistä omaisuutta, merkitään kiinteistörekisteriin.

Tieto siitä, että kiinteään omaisuuteen sovelletaan yhteisomistujajärjestelmää, merkitään kiinteistörekisteriin. Kumpikin puoliso voi pyytää, että yhteisomistujajärjestelmän sisältämät kiinteää omaisuutta koskevat oikeudet merkitään kiinteistörekisteriin molempien puolisoitten nimellä.

Jos puolisoitten voimassa olevassa avioliitossa yhteinen omaisuus on jaettu, heidän varallisuussuhteisiinsa sovelletaan erillisen omaisuuden periaatetta koskevia säännöksiä. Sopimukset ja tuomioistuinten tuomiot sitovat kolmansia osapuolia sen jälkeen, kun ne on kirjattu aviovarallisuusjärjestelmärekisteriin tai, jos on kyse kiinteästä omaisuudesta, sen jälkeen, kun ne on kirjattu kiinteistörekisteriin.

Aviovarallisuusjärjestelmärekisteriin rekisteröidyt julkaistaan viipymättä virallisessa lehdessä ja kiinteää omaisuutta koskevat ilmoitukset toimitetaan kiinteistörekisteriin kirjattaviksi.

Päivitetty viimeksi: 25/06/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.